

Lucian Borić
mag. croat. et mag. educ. hist.

Mijo Korade (1947.-2020.)

Mijo Korade (1947.-2020.)

*Mijo Korade (1947.-2020.)
(Fotografija: Matis.hr)*

Dana 1. studenoga 2020., nakon jake upale pluća, preminuo je Mijo Korade, profesor na Fakultetu hrvatskih studija, u akademskoj godini u kojoj je još predavao. Rođen 11. rujna 1947. u Delkovcu, u Hrvatskom zagorju, filozofiju (1971.) i teologiju (1975.) završio je na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu, a crkvenu povijest studirao je u Rimu na Sveučilištu Gregoriana gdje je 1988. stekao doktorat s temom *La 'Missione illirico-dalmata' dei gesuiti (1852.-1900.) – Svolgimento, metodo*

e rezultati. Osim u Delkovcu (1947.-1962.), živio je i u Zagrebu (1962.-1975.; 1989.-1991. i 1993.-2019.), Osijeku (1975.-1977.), Rimu (1977.-1989.), Beču (1991.-1992.) i Samoboru (2019.-2020.). U Osijeku je djelovao kao vjeroučitelj (1975.-1977.), a predavao je i povijest u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu (1980.-1982.). Kao profesor predavao je na Filozofsko-teološkom institutu u Zagrebu (1980.-1981. i 1988.-1991.). U Povijesnom zavodu Družbe Isusove u Rimu od 1981. do 1984. bio je urednik i autor članaka enciklopedijskoga djela *Diccionario de Historia de la Compañia de Jesús*, a suosnivač je i prvi pročelnik Hrvatskoga povijesnog instituta u Beču (1990.-1991.). Na Hrvatskom institutu za povijest vodio je projekte Hrvatska latinistička historiografija, Historiografija hrvatskog redovništva u 17. i 18. stoljeću te Civilna Hrvatska ranog novovjekovlja. Društveni, politički i kulturni odnosi u svjetlu novih izvora. Ostvario je i istaknutu izložbu Isusovačka baština u Hrvata: u povodu 450. obljetnice osnutka Družbe Isusove i 500. obljetnice rođenja Ignacija Loyole (1992.-1993.).

Na Fakultetu hrvatskih studija, na kojem predaje od 1997., bio je voditeljem preddiplomskoga, diplomskoga i poslijediplomskoga doktorskoga studija povijesti. Držao je brojne kolegije (*Povijest kršćanstva u Hrvata, Hrvatski putnici i putopisci od 16. do 19. st., Istraživanje u hrvatskoj historiografiji 19. st., Odnos Crkve i države, Poruka mira Marka Antonija de Dominisa, Povijest redovništva, Velikani duha i pera, Hrvatska historiografija 19. i 20. st., Isusovci: misije, mitovi i povijest* i dr.), a nakon prof. dr. sc. Alojza Jembriha, profesor Korade drugi je po redu nastavnik Fakulteta hrvatskih studija koji je dobio počasno znanstveno-nastavno zvanje *profesora emeritusa* (2019). Bio je i predstojnik Odsjeka za povijest. Mentorirao je brojne ocjenske radove.

Uređivao je znanstvene časopise *Vrela i prinosi, Gazophylacium* i *Tkalčić*. Objavio je osam knjiga te brojne rasprave i članke, a suautor je više od dvadeset knjiga. Njegov znanstveni interes primarno je vezan uz crkvenu povijest, napose povijest isusovaca u Hrvatskoj, što je potvrdio monografijama „*Missione illirico-dalmata*“ *dei gesuiti (1852.-1900.)* (1989.), *Hrvatski isusovci – misionari* (1991.), priređivanjem drugoga i trećega sveska knjige *Isusovci i hrvatski narod* istaknutoga hrvatskog crkvenog povjesničara Miroslava Vanina te brojnim člancima (npr. *Metode i europski kontekst Mulihovih misija*, 1996.; *Katehetska pouka hrvatskih pučkih misionara od 16. do 19. stoljeća*, 1996.; *Doprinos Franje Fanceva istraživanju povijesti hrvatskih isusovaca*, 1998.; *Josip Voltić o književnom i znanstvenom životu Beča krajem 18. stoljeća*, 2001.; *Astronomski priručnik HUNGARIA COELESTIS (1741.) promicatelja modernih znanosti, Gradišćanca Mihaela Lipšića*, 2002.; *Juraj Rattkay i njegova povjesnica u hrvatskoj političkoj misli 17. stoljeća*, 2004.; *Gazophylacium (1740.) Ivana Belostenca u kontekstu razvoja nacionalne i humanističke svijesti u Hrvata 17. i 18. stoljeća*, 2005.; *Nepoznati kajkavski pisac Ivan Mareković iz 18. st.*, 2006.; *Andrija Blašković i dometi hrvatske historiografije kontinentalne Hrvatske krajem 18. stoljeća*, 2006.; „*Katekizmuš detčinj*“ (1651.) *Nikole Krajačevića Sartoriusa (1581.-1651.)*, 2008.; *Prijedlozi vizitatora Aleksandra Komulovića (1548.-1608.) za borbu protiv Osmanlija (uz 460. obljetnicu Komulovićeve rođenja i 400. obljetnicu njegove smrti)*, 2008.; *Historiografska dimenzija u djelima Jurja Habdelića*, 2009.; *Isusovci i pavlini u Varaždinu:*

prosvjetni, vjerski i kulturni doprinos, 2009., ...). Aktualizirao je manje poznate teme u hrvatskoj historiografiji poput hrvatskih misionara i istraživača u svijetu, a među njegovim monografijama ističu se i *Paragvajska pisma. Ivan Marchesetti i Nikola Plantić: isusovci u Paragvajskoj provinciji Družbe Isusove* (2015.), djelo koje je objavio s Mirjanom Polić-Bobić, a u kojem se, iščitavajući misionarska pisma, može saznati mnogo o misionarskoj svakodnevnici, kao i o životu američkih domorodaca u 18. stoljeću. Osim *Paragvajskih pisama*, a što se moglo vidjeti i u spomenutim člancima, uvelike je aktualizirao i ime Jurja Rattkaya, o kojem je, u koautorstvu sa Zrinkom Blažević, Sándorom Beneom i Mirkom Valentićem, priredio monografiju *Juraj Rattkay: Memoria regum et banorum Croatiae, Sclavoniae et Dalmatiae (Beč, 1652.) – reprint, prijevod, komentari* (2001.). Osim crkvene povijesti, istraživao je i djelatnosti hrvatskih profesora na inozemnim sveučilištima u 18. st. i povijest školstva (npr. članci *Povijest školstva Bedekovčine*, 1997.; *Školstvo i crkveni redovi*, 2003.; *Hrvati predavači na inozemnim (sve)učilištima: Filozofija i teologija*, 2003.; *Povijest školstva u Krapini*, 2004., ...), kao i višestoljetne veze Hrvata s ostalim narodima (npr. članci *Veze između Trnavskog i Zagrebačkog sveučilišta*, 1996.; *Diplomatska djelatnost Antuna Mihanovića u službi austrijske politike prema istoku (1849.-1856.)*, 1996., ...), što je okrunio i osnutkom Hrvatskoga instituta u Beču. U svojim radovima redovito je stavljao naglasak na kulturni i misaoni aspekt. Osim toga, imao je veliki interes i za kajkavsku književnu baštinu (npr. članci *Duhovni kajkavski pisci 17. i 18. stoljeća*, 2011.; *Izvori Gašparotijevu "Cvetu sveteh" i njegovo mjesto u povijesti hrvatske hagiografije*, 1998., ...).

Dok sam bio student, profesora Koradea imao sam prilike slušati tek na kolegiju *Hrvatska historiografija 19. i 20. st.* na mojoj prvoj studijskoj godini, no u više sam ga navrata susretao na hodniku, autobusnim stanicama i drugdje, razmjenjujući s njim koju mudru riječ. Uvijek je bio pristupačan, nasmijan i spreman razgovarati o bilo čemu. Njegova pristupačnost i profesionalnost, kao primjer uzornoga ponašanja, ostala mi je u glavi do današnjega dana, kada i sam radim kao nastavnik u školi. Dok sam bio student prve godine, slušajući njegov kolegij o hrvatskim povjesničarima teško mi je bilo pomisliti da će mi povjesničari 19. stoljeća u životu predstavljati znanstvenu zanimaciju. Danas, pet godina poslije, spoznao sam na koje je sve načine moguće gledati na njih i koliko je tu znanstvenoga i neistraženoga prostora u znanosti ostavljeno otvorenim. Kad bi prof. Korade još bio tu, ne sumnjam da bi svoje slobodno vrijeme potrošio usmjeravajući me u tom području. Zapravo, sigurno bi mi, sada kao doktorandu, bio mentor disertacije. Njegov bogati znanstveni opus, koji pokriva različita područja, u meni je budio takvo divljenje da bih tijekom svojih studijskih dana često u šali s kolegama znao komentirati kako „Mijo Korade samo još neku informatičku knjigu nije recenzirao“. Studentima je poručio da osvijeste važnost znatiželje, jer bez znatiželje nema ni kreacije, a ni novih znanstvenih spoznaja. Ta misao vodilja kod mene je rezultirala mojim prvim publikacijama. Studenti su ga voljeli, a na svojim kolegijima uvijek je bio pravedan i korektan, s pozitivnim pristupom radu, bez pretjerane strogoće. Njegove kolegije upisivali su i studenti drugih studijskih smjerova. Uvijek je bio otvoren, a studentima se nije rugao ni kada ne bi znali neke osnovne stvari i činjenice zbog kojih bih ih i ja, kao student, poželio rušiti na ispitu.

Na svojim predavanjima uvijek je rado slušao studente i njihova mišljenja, iako je svatko tada prisutan na predavanju u glavi mislio: „Pa dobro, što će taj student sada njemu pametno reći? Samo će profesoru potrošiti dragocjeno vrijeme predavanja...” No Korade je uvijek rado slušao, ostao profesionalan, veseloga lica, i to su osobine po kojima ću ga pamtit. Na predavanjima mu nisu bile potrebne *PowerPoint* prezentacije; uvijek je sve imao u glavi i znao kako na jasan i zanimljiv način podučiti svoje studente. Bio je velikan duha i pera u pravom smislu, a iako više fizički nije s nama, svojim djelima obilježio je novo poglavlje crkvene povijesti u hrvatskoj historiografiji koje će potrajati još dugo. Znao je ostvariti sinergiju između pedagogije i povijesne znanosti. Vjerujem da će novi naraštaji povjesničara mnogo naučiti iz njegovih knjiga i nastaviti put na kojem je stao. Jedno je sigurno – profesor Korade naučio me stvarati i biti profesorom. Njegova poruka kako u životu uvijek treba biti znatiželjan, tj. ustrajati do kraja, vjerojatno će mi u glavi ostati do kraja života, a vjerujem i mnogim drugim njegovim studentima. Profesore, nedostajat ćete nam. Hvala Vam na svemu!